YBS Hukuk, Adana Avukatlık Bürosu Av. Yakup Buğrahan SEVDİ
https://www.ybshukuk.com.tr/yargitay-3-hukuk-dairesi-2026-3699-inkar-tazminati-likit-alacak/

Yargıtay 3. Hukuk Dairesi 2026/3699 K. | İcra inkar tazminatı için alacağın likit olması

Yargıtay, 3. Hukuk Dairesi, Esas No: 2026/3121, Karar No: 2026/3699, Karar Tarihi: 09.06.2026
Kararın resmi kaynağı

3. Hukuk Dairesi 2026/3121 E. , 2026/3699 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2025/157 E., 2026/25 K.

Mahkeme kararı davacı vekili tarafından duruşma istemli, davalı vekili tarafından duruşmasız temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, 09.06.2026 tarihinde duruşma yapılmasına ve duruşma gününün taraflara davetiye ile bildirilmesine karar verilmiştir.

Belli edilen günde gelen davacı vekili Avukat ... ile davalı vekili Avukat ...'ın sözlü açıklamaları dinlenildikten sonra işin incelenerek karara bağlanması için uygun görülen saat 14.00'te Tetkik Hakimi tarafından hazırlanan rapor dinlenerek dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; müvekkilinin tarımsal üretim ve satış işiyle uğraştığını, 4220 sıra nolu müstahsil makbuzundan anlaşılacağı üzere ürettiği patatesleri 20.09.2018 tarihinde 1.017.769,52 TL karşılığında davalı şirkete 1.556,000 kg olarak sattığını, patatesleri davalı şirkete teslim ettiğini, davalı şirketin satış bedelinin 650.000,00 TL'lik bakiye kısmını ödemediğini, alacağının tahsili için davalı hakkında ilamsız icra takibi başlatıldığını, davalının takibe haksız olarak itiraz ettiğini ileri sürerek, itirazın iptali ile takibin devamına, alacağın %20'sinden aşağı olmamak üzere icra inkar tazminatına karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili; davacının, müvekkili adına 2017-2018 sezonunu kapsayacak şekilde patates ekimi yaptığını, tohum, gübre, ilaç, alet edevat, nakliye ve ürünün hasatı gibi üretim ve biçim için gerekli her türlü araç gereçleri teslim ettiğini, hasat zamanı ise üretilen patatesleri yine kendilerinden ücreti karşılığında satın aldığını, güven esasına dayalı olarak sözlü şekilde patates üretim sözleşmesi yaptıklarını, kimse ile bir pürüz yaşanmadığını, davalı şirketin davacıya borcu bulunmadığını, tüm ödemelerin yapıldığını savunarak; davanın reddini, alacağın %20'si oranında kötü niyet tazminatının davacıdan tahsiline karar verilmesini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

1. Konya 6. Asliye Hukuk Mahkemesinin 25.03.2019 tarihli kararıyla; Ticaret Mahkemesine görevsizlik kararı verilmiştir.

2. İlk Derece Mahkemesinin 15.02.2022 tarihli kararıyla; davanın kısmen kabulüne Konya 13. İcra Müdürlüğünün 2018/12536 E. sayılı takip dosyasında takibin kısmen iptali ile takibin 506.386,86 TL asıl alacak üzerinden devamına, fazlaya ilişkin talebin reddine, davacının icra inkar tazminat talebinin reddine karar verilmiş olup, Bölge Adliye Mahkemesinin 16.03.2023 tarihli kararıyla, davacıya yemin delili hatırlatılması ve yemin deliline dayanması halinde, davacının kabulünde olan ancak ticari defterlerinde dava dışı yetkilisi ve sahibi olduğu ..... Tarım Ürünleri Ltd. Şti.nin davalıdan olan alacağından mahsup ettiği banka havalesi ile gönderilen tutarlar ve çek ödemesi yönünden dava konusu borç için ödeme yapılacağı hususunda anlaştıklarına, şirkete olan borçtan mahsup edilmeyeceğine, gübre ve ilaç

bedellerine ilişkin faturalardaki ürünlerin davacıya faturadaki bedeller karşılığında verildiğine, nakliye ve hasat bedelinin sözleşme bedeline dahil olmadığına ve faturadaki bedeller üzerinden ayrıca ödeme yapılacağının anlaşıldığına ve elden yapılan ödemelerle birlikte davacıya müstahsil makbuzundaki miktarın tamamının ödendiğine ve takibe konu 650.000,00 TL yönünden borçlu olunmadığına ilişkin davalı tarafa yemin teklif edilerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerektiğinden bahisle, taraf vekillerinin istinaf başvurusunun kabulüne, kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir.

3. İlk Derece Mahkemesinin 18.07.2023 tarihli kararıyla; davalı tarafa yemin teklif edip etmeyecekleri hususunda beyanda bulunması, yemin teklif edilecek ise yemin metnini hazırlayıp sunmaları için iki haftalık süre verilmesine rağmen, davacı tarafça yemin teklifinde bulunulmadığından davanın reddine karar verilmiş; karara karşı, davacı vekili istinaf isteminde bulunmuştur.

IV. İSTİNAF

Bölge Adliye Mahkemesinin 25.12.2023 tarihli kararıyla; mevcut delillerin takdirinin ve kararın dayandığı gerekçenin usul ve yasaya uygun olduğu anlaşılmakla; davanın reddine dair verilen İlk Derece Mahkemesi kararına karşı davacı vekilinin istinaf başvurusunun oy çokluğuyla esastan reddine karar verilmiş; karara karşı, davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

1. Dairemizin 11.02.2025 tarihli ilamıyla; taraflar arasında düzenlenen ve imzası inkar edilmeyen müstahsil makbuzunda her iki tarafın da imzası bulunduğu, ödenecek olan tutarın gösterildiği, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 235. maddesi uyarınca, müstahsil makbuzunun müstahsil tarafından imzalanmış olması makbuzdaki bedelin ödendiğine karine ise de, müstahsil makbuzunda ödenen değil "ödenecek tutar"ın gösterildiği, bu karinenin aksinin her zaman ispat edilebileceği, davacı taraf müstahsil makbuzunun altını imzalamış ise de, davalı vekilinin ödemeleri elden, banka yoluyla havale ile, faturalara karşılık ve çekle yapmış olduğunu ileri sürerek borcu bulunmadığı yönündeki beyanları dikkate alındığında, müstahsil makbuzu tarihinde borcun ödenmediği, ödeme iddiasında bulunan davalının bu iddiasını ispat etmesi gerektiği, Konya Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesinin 16.03.2023 tarihli kararında ispat yükünün davacıya ait olduğu ve davacıya yemin delilinin hatırlatılması yönünden İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasına karar verilmiş ise de, Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararda ispat yükünün hangi tarafa ait olduğu hususunun hatalı değerlendirildiği, buna göre borcun ödendiğine dair ispat yükü davalı üzerinde olduğundan,

ödemelerin yapılıp yapılmadığının Mahkemece değerlendirilmek suretiyle sonucuna göre bir karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

2. İlk Derece Mahkemesinin ilam başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; bozma ilamına uyularak, davacının 2018 sezonunda davalı şirket için patates üretimi yaptığı ve 20.09.2018 tarihli ve ... numaralı müstahsil makbuzu ile 1.556.000 kg patates ürününü 1.017.769,52 TL'ye davalıya sattığı konusunda taraflar arasında uyuşmazlık bulunmadığı, davacının, satış bedelinin 650.000,00 TL'lik kısmının ödenmediği iddiasıyla davalı borçlu aleyhine icra takibi başlattığı, davacı tarafın davalıdan tohum alımına ilişkin kesilen 283.608,25 TL'lik fatura ile 72.107,25 TL tutarındaki fiyat farkı faturasını kabul ettiği, toplamı 355.715,25 TL olan bu faturalar dışında 12.054,27 TL'lik ödemeyi de kabul etmek suretiyle bakiye 650.000,00 TL alacaklı olduğunu iddia ettiği, davacı tarafın ... hesabına 21.09.2018 tarihinde yaptığı 3.000,00 TL ile yine ... hesabına 19.10.2018 tarihinde yaptığı 20.000,00 TL, 14.11.2018 tarihinde yaptığı 25.000,00 TL, 20.11.2018 tarihinde yaptığı 13.000,00 TL tutarlı havaleler ile 23.10.2018 tarihinde ödenen 50.000,00 TL Halk Bankası çeki olmak üzere toplam 111.000,00 TL'nin davalı şirketin davacının sahibi olduğu dava dışı ... Şirketine olan borcuna karşılık yapıldığı, bu şirketin defterlerinde kayıtlı olduğu gibi, davalının da kendi defterlerine davacı adına ödeme olarak girdiği 115.241,86 TL'lik ödemeyi, 30.12.2018 tarihinde dava dışı ... şirketinin hesabına 30.12.2018 tarihinde ödeme olarak kaydetmekle davalınında 111.000,00 TL'lik bu havaleleri aslında dava dışı davacıya ait şirketin borcundan düştüğü, bu halde bu ödemelerin davacıya değil, dava dışı şirketine yapıldığının anlaşıldığı, 21.05.2018 tarihinde havale edilen 5.000,00 TL, 16.07.2018 tarihinde havale edilen 9.400,00 TL ile 17.08.2018 tarihinde havale edilen 5.000.00 TL olmak üzere toplan 19.400,00 TL'lik havalenin ise dava dışı ... hesabına patates avans bedeli açıklaması ile yapıldığı, davacının üçüncü kişiye yapılan bu ödemeyi kabul etmediği dikkate alındığında bu ödemelerin de davacıya yapıldığının kabul edilemeyeceği, davalının, davacıya verilmek üzere üçüncü kişilere elden yaptığını iddia ettiği ödemeler ile davacının oğlu adına yaptığını iddia ettiği bono ödemesini de davacının kabul etmediği, üçüncü kişilere yapılan ve davacı adına yapıldığı yazılı belgeyle ispat edilemeyen ödemelerin dikkate alınamayacağı, faturaya dayalı borç ödemelerine gelince, taraflar arasında patates üretimi koşullarının nasıl olacağına, ilaç ve gübre bedelini, nakliye ve hasat bedelini kimin karşılayacağına ilişkin yazılı bir sözleşme bulunmadığı, davalının dava dışı ... Firması ile yaptığı sözleşmeyi davacıya karşı ileri süremeyeceği, davalının itiraz edilen faturalardaki ilaç ve gübrenin davacıya teslim edildiğini yazılı bir belgeyle ispat etmek zorunda olduğu, hasat ve nakliye işini yapan davalı taraf, yapmış olduğu bu hizmet bedelinin kendisine ayrıca ödeneceğini ve bedele dahil olmadığını da ispat etmesi gerektiği, bu hususlarda yazılı bir belge de sunulmadığı, ancak davacının 01.10.2018 tarihli fiyat farkı faturasına bakıldığında patatesin toplam 1.442,145 gram olduğunun yazılı olduğu görülmekle, bu halde müstahsil makbuzunda yazılı 1.556,00 kg

patatesin 113.855 kg'nın fireye ayrıldığı, 113.855 kg patatesin bedelininde müstahsil makbuzunda yazılı 0,67 kuruştan 76.282,85 TL olduğu, davacının kabul edilen fiyat farkı faturası ile fire miktarını ispat ettiğinden sadece bu miktar kadar dava konusu alacaktan düşülmek suretiyle davanın kısmen kabulüne, Konya 13. İcra Dairesinin 2018/12536 E. sayılı takip dosyasında davalı borçlunun itirazının kısmen iptaline, takibin 573.717,15 TL asıl alacak üzerinden devamına, fazlaya ilişkin talebin ve icra inkar tazminatı talebinin reddine karar verilmiş; karara karşı, taraf vekilleri temyiz isteminde bulunmuşlardır.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1. Davalı vekili; tüm borcun ödendiğini, müstahsil makbuzunun kesin delil olduğunu, davanın yazılı delillerle ispatlanması gerektiğini ileri sürerek; kararın bozulmasını istemiştir.

2. Davacı vekili; fire bedelinin alacaktan düşülmesinin hatalı olduğunu, bu hususta bilirkişi raporunun göz ardı ediliğini, hayatın olağan akışına aykırı olduğunu, fire miktarına ilişkin usulünce yapılan bir ayıp ihbarının bulunmadığını, icra inkar tazminatına hükmedilmesi gerektiğini ileri sürerek; kararın bozulmasını istemiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, patates üretim ve satım sözleşmesinden kaynaklanan satış bedelinin tahsili için başlatılan ilamsız icra takibine vaki itirazın iptali istemine ilişkindir.

1. Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere göre; davalı vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddine karar verilmiştir.

2. Davacı vekilinin temyiz itirazlarının incelenmesinde; Eldeki davada Mahkemece bozma ilamına uyularak davanın kısmen kabulüne, takibin 573.717,15 TL asıl alacak üzerinden devamına, 76.282,85 TL'lik fire bedeli kesintisi ve icra inkar tazminatının reddine karar verilmiştir.

Yerel Mahkeme gerekçeli kararında fire bedeline ilişkin olarak; "Davacının 01.10.2018 tarihli fiyat farkı faturasına bakıldığında patatesin toplam 1.442,145 gram olduğunun yazılı olduğu görülmekle, bu halde müstahsil makbuzunda yazılı 1.556,00 kg patatesin 113.855 kg'nın fireye ayrıldığı... 76.282,85 TL olduğu anlaşılmakla sadece bu miktar kadar dava konusu alacaktan düşülmek suretiyle..." şeklinde hüküm kurmuştur.

Davalı tarafın imzasını inkar etmediği müstahsil makbuzunda teslim edilen miktar net bir şekilde "1.556.000 kg" olarak belirtilmiştir.

Mahkemece aldırılan 29.07.2021 tarihli Bilirkişi Heyet Raporunda "20.09.2018 tarihinde kesilen davaya konu müstahsil makbuzunda belirtilen patates satış miktarının net miktar olduğu... Patates Fire bedeli olarak ... nolu, 01.10.2018 tarihli davalı firma tarafından 76.282,85 TL fatura bedelinin ...'e kesilmesinin uygun olmadığı" şeklinde görüş bildirilmiştir. Kaldı ki, müstahsil makbuzu düzenlendikten sonra, geriye dönük olarak fire faturası düzenlenmesi ticari hayatın olağan akışına aykırı olup fire varsa, bu durumun müstahsil makbuzu düzenlenirken düşülerek makbuza net miktarın yazılması gerekmektedir.

Ayrıca her iki tarafın dinlenen tanık beyanlarında da, müstahsil makbuzunda, fire düşüldükten sonraki net rakamın yazıldığı hususu bildirilmiştir.

Hal böyle olunca, yukarıdaki açıklamalar ışığında bilirkişi raporu, tanık beyanları ve hayatın olağan akışına göre fire düşüldükten sonraki net kısmın müstahsil makbuzuna yazıldığının kabulü ile, fire miktarı asıl alacaktan düşülmemesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup hükmün bozulmasını gerektirmiştir.

3. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 67/2 maddesince; icra inkar tazminatına hükmedilebilmesi için, borçlunun takip sırasında ödeme emrine itiraz etmesi ve alacağını Mahkemede dava ederek haklı çıkması gerekir. İnkar tazminatı, aleyhinde yapılan icra takibine itiraz ile duran ve işin itirazla çabuk bitirilmesine engel olan borçluya karşı öngörülmüş bir yaptırımdır. Bunlardan ayrı, alacağın likit ve belli olması gerekir. Daha geniş bir açıklama ile borçlu tarafından alacağın gerçek miktarı belli, sabit ve belirlenmek için bütün unsurlarının bilinmesi mümkün nitelikle olması yeterlidir. Borçlu yalnız başına ne kadar borçlu olduğunu tespit edebilir durumda değil ise, alacağın likit ve muayyen olmadığından icra inkar tazminatına hükmedilemez.

Dava dosyasının incelenmesinde; alacağın likit olduğu anlaşıldığından İlk Derece Mahkemesince, hüküm altına alınan alacak üzerinden davacı lehine icra inkar tazminatına hükmedilmemesi usul ve kanuna aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Davalı vekilinin tüm temyiz itirazlarının REDDİNE,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının aynı Kanunun 371. maddesi uyarınca davacı yararına BOZULMASINA,

40.000,00 TL Yargıtay duruşması vekalet ücretinin davalıdan alınıp davacıya verilmesine,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde temyiz eden davacıya iadesine,

Aşağıda yazılı bakiye temyiz karar harcının temyiz eden davalıya yükletilmesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

09.06.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.